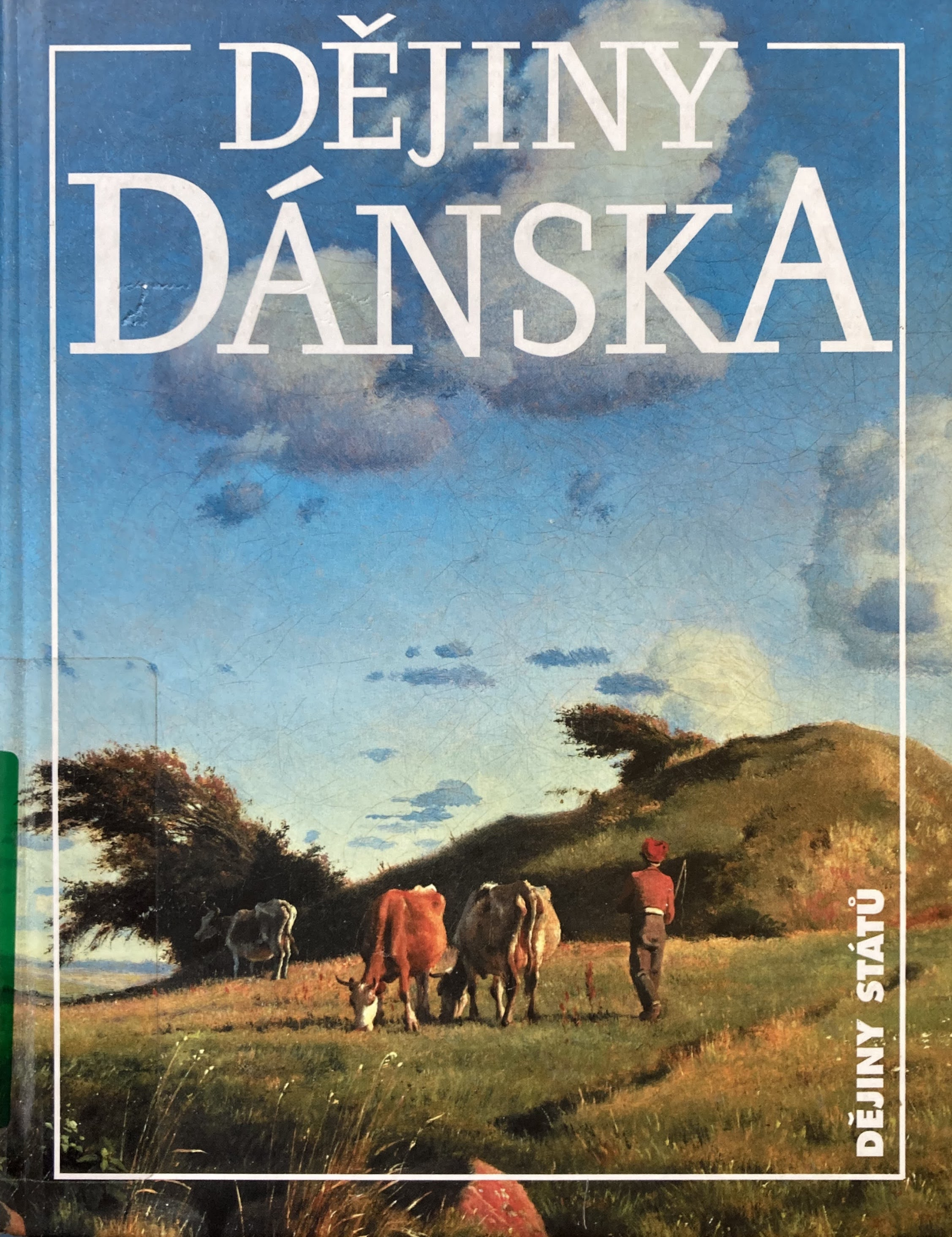

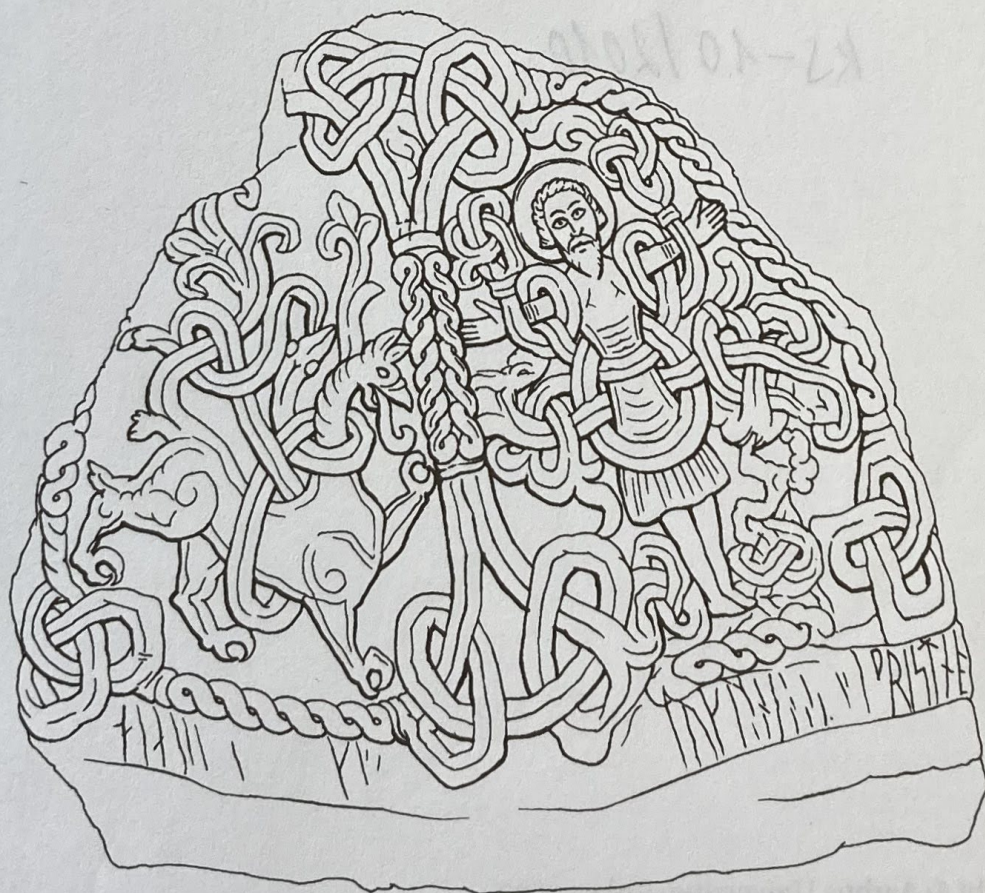
DĚJINY DÁNSKA

DĚJINY STÁTŮ

DĚJINY DÁNSKA

STEEN BUSCK A HENNING POULSEN (eds.)

NAKLADATELSTVÍ
LIDOVÉ NOVINY

Översättelsen og udgivelsen af dette værk er fra Danmark støttet af Kunstrådets
fagudvalg for litteratur.

Překlad a vydání této knihy umožnila finanční podpora výboru pro literaturu
dánské Umělecké rady.

"2551214753"

Filozofická fakulta
Univerzity Karlovy v Praze

KS-10/2010

Copyright © Aarhus Universitetsforlag, 2002
Translation © Helena Březinová, 2007
Epilogues © Helena Březinová, Jarmila Gabrielová, Zdeněk Hojda, Jiří Štěpán, 2007
Cover & Typo © Vladimír Vimr, 2007
Všechna práva vyhrazena

ISBN 978-80-7106-908-9

Předmluva

5

Tuto knihu napsali přednášející Historického ústavu Århuské univerzity jako úvod do dánských dějin pro studenty historie prvního ročníku. Při psaní jsme se snažili, aby knihu mohli číst čtenáři bez zvláštních znalostí. Doufali jsme, že bude využita i v jiných oborech a dočká se zájmu většího okruhu čtenářstva. To se nám zjevně podařilo. První vydání vzbudilo zájem mnohem různorodějšího publika, než jsme předpokládali.

Druhé vydání, které držíte v rukou, je proti původnímu textu ucelenější a rozšířené. Doplnili jsme je především o vyčerpávající rejstřík a doufáme, že takto bude sloužit nikoli pouze jako učebnice budoucích historiků, nýbrž prostě jako jednosvazkové *Dějiny Dánska*.

Editoři dánského vydání,
Steen Busck a Henning Poulsen

14 ČESKO-DÁNSKÉ STYKY

Zdeněk Hojda & Jiří Štěpán

Vztahy a styky mezi českými zeměmi a Dánskem mají sice dlouhou historii, ve starší době jsou však nepravidelné a přerývané. Soustavnější charakter, a to především na poli kulturní spolupráce, získávají až v posledních dvou staletích. I v této době se ale rozvíjely především díky několika zaníceným propagátorům, kteří k navázání a prohloubení vztahů k ostrovnímu království nejen sami přispěli svými aktivitami, ale zasloužili se současně také o poznání dějin těchto vztahů. Chtěl bych tak úvodem tohoto stručného souhrnu vzdát hold alespoň čtyřem z nich.

První, kdo se dánskou historií a také jazykem u nás vážně zabýval, byl Jan Erasmim Vocel (1803–1871), básník, archeolog a také trochu historik. Jako kustod archeologické sbírky Národního muzea navázal styky s tehdy nejprogressivnějšími představiteli v oboru, kterými byli právě jeho dánští kolegové. Tj. jej současně seznámili se středověkými baladami o královně Dagmar, princezně z Čech na dánském trůnu. Vocel pak tyto básně jako první převedl do češtiny. Dalším velkým propagátorem Dánska byl pražský univerzitní germanista Arnošt Kraus (1859–1943). Ten Dánsko pravidelně navštěvoval a svou úlohu na poli propagace Dánska, kterou na sebe s chutí a zápalem přijal, chápal jako osvětu v nejširším smyslu. Formou brožur, studií, přednášek a dokonce organizací odborných zájezdů seznamoval české publikum se vším, co na Dánsku obdivoval, ať už se to týkalo zemědělství, vzdělání, postavení žen či třeba podpory uměleckého průmyslu. Samozřejmě bedlivě sledoval také scénu literární, politickou i aktuální historické debaty. Od šedesátých let 20. století přispívá k poznávání česko-dánských kontaktů v minulosti neokázalý a nenápadný Herman Kolln, v Praze žijící Dán a dlouholetý lektor dánštiny na pražské univerzitě. Kollna zajímá především středověk a 19. století. V současnosti nejvýznamnějším překladatelem z dánštiny a propagátorem dánské kultury v Česku je František Fröhlich (nar. 1934). Překládám z dánštiny se intenzivně věnuje od začátku sedmdesátých let. Za svou činnost byl oceněn roku 2006 Státní cenou za překlad a čestnou cenou dánské umělecké rady. Kromě krásné literatury, která je jeho hlavní doménou, publikuje Fröhlich řadu popularizačních článků a zastává v posledních letech neoficiální funkci skutečného arbitra ve věcech Dánska a jeho kultury.

Středověk

V raném středověku se pohybujeme na značně nejisté půdě. Ze známých předmětů ve svatovítském pokladu jsou zřejmé severského původu svatováclavská přilba i svatoštěpánský meč. Z dosud nalezených archeologických památek lze podle Lubomíra Košnara jen u dalších tří nebo čtyř předpokládat vikingský pů-

vod. Je to například zdobený třmen ze Zbečna nebo stříbrný náramek z Nového Knína, přičemž původ těchto předmětů patříje Košnar spíše než v obchodu dosvědčují nálezy českých denárů ve Švédsku i v Dánsku, určité obchodní konvie nalezené předměty pocházejí, jakkoli jsou kontakty s bližšími dánskými vi-poloostrova. Podobné platí o severském původu vrahů kněžny Ludmily, jenž je dokladem přítomnosti nájemných vojáků ze Skandinávie, tj. jakési palácové gardy, také ve střední Evropě. Dušan Třeštík identifikoval jména Tunny a Gomona jako svým původem severská, připsal jim ovšem pravděpodobný varjažský, to je spíše švédský, původ. Důkazy přirozeně chybí. Možné je též ukázat některé paralely v politických rituálech. Byl to opět Třeštík, kdo ukázal na shody v nastolování králů na kamenném stolci (tento zvyk ovšem není omezen jen na Čechy a Dánsko), jenž u Dánů stál na sněmovním poli u Viborgu nebo u Odinova jezera (Odense). Určitou paralelu bychom mohli spatřovat také v osudech prvích národních svatců-mučedníků. Dánský svatý Knud zahynul jeden a půl století po svatém Václavovi (1086) velmi podobným způsobem – byl proboden svými politickými protivníky v kostele sv. Albana v Odense.

Již od 10. století se Dánové stýkali a potýkali se svými slovanskými sousedy na jižním břehu Baltu, Obodrity a Lutici; vzájemné potyčky a pirátské přepady přerostly před polovinou 12. století ve skutečnou válku. Ačkoli přísne vzato nepatří tyto vztahy do rámce česko-dánského, nelze je zcela pominout v duchu Krausova konstatování: „*Od časů Kollárových a Šafaříkových pokládáme dějiny polabských a baltických Slovanů téměř za část svých vlastních*“. Zejména v 19. století přinášel Časopis českého muzea nejprve překlady z dánštiny (Carl Chr. Rafn, Frederik Schiern) a později i originální české příspěvky k dané problematice. Tento zájem o „vyhynulé“ Slovany vrcholil druhým obrazem Muchovy Slovanské epopoje *Kult Svantovitův na Rujaně*.

Na poněkud pevnější půdě se dostáváme s „královnou Dagmar“ (asi 1086–1213). Byla dcerou Přemysla Otakara I. a Adlěty Míšeňské, vlastním jménem Markéta (podle nepodložených spekulací Drahošů). Roku 1205 byla provdána za Valdemara II. Vítězného. V Dánsku přijala jméno Dagmar, tj. dennice. Roku 1209 porodila následníka trůnu Valdemara, řečeného Dobrý, jenž však zemřel († 1231) před svým otcem. V Dánsku byla jakožto vzor „dobré královny“ předmětem legend a pověstí, šířených středověkými baladami (*folkeviser*). O Dagmar pojednávají tři z nich: *Královna Dagmar a pan Strange*, *Královna Dagmar v Dánsku a Smrt královny Dagmar*. O jejich dataci se naposledy pokusil Herman Kolln, jenž vidí jejich vznik jako delší proces uzavřený někdy kolem poloviny 13. století.

Václav Novotný připomíná ještě volbu vzdorokrále římského proti Konrádu IV. Štaufovi roku 1239. Oním protikandidátem, jež podporoval Václav I., měl být dánský princ, tj. jeden ze synů Valdemarových: snad Abel, snad, jak se přikládá Novotný i Zemlička, Erik Plovpenning. Tato epizoda by mohla být pozdním ohlasem užšího spojení českého a dánského krále. S Erikem Plovpenningem souvisí také zajímavý výskyt svatováclavského motivu v dánské tradici: zjevení českého světce, který mu prorokuje brzkou smrt.

Severskými záležitostmi se musel jako římský král a později císař zabývat také Karel IV. v roce 1350, ve sporu o braniborské dědictví, se Karel spojil s dánským Valdemarem IV. Atterdagem, podporujícím Wittelsbachy. Karel Valdemara tehdy odměnil „za dobré služby“ šestnácti tisíci hrřivami stříbra zapsanými na říšských daních v Lübecku. Konfliktnější byl Karlův vztah k Dánsku ke konci jeho vlády v sedmdesátých letech. Protože potřeboval podporu Lübecku pro své plávy v severských územích, udělil přednímu hanzovnímu městu, jež se nacházelo již několik let ve válce s Valdemarem, roku 1374 rozsáhlá privilegia. Po Valdemarově smrti 1375 se ale Karel neshodl s Lübeckem v otázce dánského nástupnictví, když podporoval meklenburského kandidáta.

Větší význam pro Skandinávce než tyto Karlovy zásahy do baltské politiky měl nakonec jiný jeho čin, založení pražské univerzity. Pro všechny severany se stala vyhledávaným ústavem a jen právnickou univerzitou prošlo v letech 1369–1409 asi 75 Dánů. Dva z nich se dokonce objevili ve funkci rektora: Johannes Pauli (Hans Paulsen) a Andreas Gerechini (Anders Gerekesen).

Raný novověk

Teprve v 16. století se dánská říše objeví na českém geografickém horizontu trvaleji. Neplatí to ještě tak docela pro dobu vlády rozporuplného Kristiána II. Jeho skvělý svatební portrét s karafiátem v arcibiskupské galerii u Kroměříži od Quentina Massy ze roku 1521 vznikl zřejmě v době králova antverského pobytu a do Kroměříže se dostal až se sbírkou bratří Imstenraedů roku 1673. Diplomatické kontakty ovšem existovaly.

Poměrně dost odkazů k Dánsku najdeme už v historických zápiscích pražského univerzitního mistra Marka Bydžovského z Florentina (1540–1612). Tyto zápisíky vznikaly sice až v devadesátých letech 16. století, zachycují ale události počínaje již nástupem Ferdinanda I. na český trůn. Dánsko se tu objeví poprvé, když kronikář zmíní zázračné úkazy, totiž krvácení mrtvoly zesnulého dánského krále Frederika I. roku 1534. V tomto úkazu byla spatřována předzvěst nastávajícího hrabečích sváru. Další zpráva se týká korunovace Kristiána III. (1537), další svatby saského kurfiřta Augusta s Annou, Kristiánovou dcerou (1548). Tady se jednalo o událost Čechům bližší, a tak i Mikuláš Dačický z Heslova zmíní k roku 1586: „Augustus, kníže saské, ... umřel jest v Drážďanech, ... jediného syna dědice svého jménem Christiana s Annou, manželkou svou, jenž z rodu králuov denemarských byla a nedávno předtím umřela, pozůstaviše ... Vratně se ale k Bydžovskému: ten ještě zaznamenal smrt krále Kristiána (1559), začátek války mezi Dánskem a Švédskem (1563) a mírovou smlouvu o sedm let později, a konečně dvakrát i vylovení podivuhodné ryby v dánských vodách, jednou k roku 1546 a podruhé 1588.

Z Dánska ale přicházely nejen zprávy a novinky, ale i samotní Dánové. Některé rodiny z německých zemí dánského krále, dychtiví exotických zážitků, vstupovali do císařských služeb a putovali s poselstvem do Cařihradu (Melchior Lorck z Flensburku, Sebald Plan). Vzácnější byly české cesty na Sever. Václav Budovec z Budova (1551–1621) byl v Kodani a jeho návštěva je podle zjištění archiváře Vel-

lo Helka doložena k 29. 5. 1577, a to zápisem do památníku Mortena Knudsen, syna kodaňského purkmistra.

Na sklonku 16. století se můžeme na našem území znovu setkat také se studenty z Dánska, i když za poněkud jiných okolností než na staré Karlově univerzitě. K podpoře protireformačního úsilí začal papež Řehoř XIII. zakládat při existujících jezuitských učilištích tzv. papežské alumnáty, poskytující zaopatření po dobu studia pro vyhlednuté mladíky z nekatolických zemí. Tak bylo v roce 1579 otevřeno olomoucké Collegium nordicum, kde zhruba čtvrtina skandinávských studentů pocházela z Dánska (26 osob; např. Samuel a Daniel, synové královského historiograфа a profesora kodaňské univerzity Nielse Kraga, Peder Hundermarck, Hartvig Huitfeldt).

Hlavní iniciátor katolické misie na Severu Laurentius Norvegus působil v letech 1585 až 1589 jako profesor v pražském Klementinu. Norský historik Oskar Garstein vystopoval fantastní plán, který za pražského pobytu v roce 1588 Laurentius vymyslel, a to jak za právě zvoleného polského krále Zikmunda Vasa provdat dceru Karla III. Lotrinského a zároveň ji posadit na dánský trůn, což se neuskutečnilo.

Do Rudolfinské Prahy ovšem zdaleka nepřicházeli z Dánska jen katolíci disidentní. Hans Poul Resen (1561–1638), od roku 1591 profesor teologie na kodaňské univerzitě a od 1615 sjællandský biskup navštívil v době svého studijního pobytu ve Wittenbergu (1586–1589 také Prahu, jak víme opět z jeho památníku. Podobně si zajel do Prahy na jaře 1605 Caspar Bartholin (1585–1629), později slavný lékař. Příklady tohoto druhu byl bylo ovšem mnohem více.

Nejznámějším Dánem v Praze Rudolf II. byl ovšem byl astronom Tycho (dánsky Tygge) Brahe (1546–1601). Po neshodách s novým králem Kristiánem IV. musel v roce 1597 opustit svou skvěle vybavenou observatoř na ostrově Hven, kde jej ještě roku 1596 navštívil i Jakub Kurz ze Senftenavy, v jehož domě či spíše vile za hradbami Hradčan (Kurz mezitím zemřel) se po svém příchodu do Prahy v červnu 1599 usadil. Rudolf II. mu nabídl místo císařského astronoma s platem 3000 zlatých ročně (jež ovšem nikdy v úplnosti nedostal) a dokonce titul tajného rady a také mu nabídl některý ze svých zámků pro jeho pozorování. Tycho nejprve zvolil Benátky nad Jizerou, kde si slíboval najít více klidu. Tam pozval také Keplera po lil Benátky nad Jizerou, kde si slíboval najít více klidu. Tam pozval také Keplera po jeho příjezdu do Čech v únoru 1600. Po návratu do Prahy shromáždil několik vynikajících spolupracovníků, přičemž hlavním úkolem bylo dokončení planetárního ních tabulek založených na jeho mimořádně přesných měřeních. Splnění svého úkolu se bohužel nedočkal. Po hostině v hradčanském paláci Petra Voka z Rožm. úroku se bohužel nedočkal. Po hostině v hradčanském paláci Petra Voka z Rožm. berka těžce onemocněl a po několika dnech, 24. října 1601, zemřel na urémii. Pohořel na hřební řeč držel Jan Jessenius a nad jeho hrobem v Týnském chrámu byl po třech letech vztyčen péčí jeho dětí nádherný epitaf z červeného mramoru, doplněný verší císařského historiograфа Typotia. Vybavení Tychonovy hvězdárny odkoupil od pozůstalých císař, smlouvenou částku za ně ale nikdy nedopltil.

Jen sledování „druhého života“ Tychona Brahe v Čechách by vydalo na rozsáhlou studii. Stal se jedním ze symbolů předbělohorského „zlatého věku“ a ve 20. století i literárním (Tychona Brahe cesta k Bohu od Maxe Broda, 1915) a filmovým (Císařův pekař a pekařův císař, 1951, v roli Tychona Brahe Bohuš Hradil) hrdinou. Prvním vrcholem zájmu o Brahovo působení v Praze bylo třicet výročí je-

ho úmrtní, kdy byl otevřen i hrob v týnském kostele a antropolog Jindřich Matiegka prozkoumal jeho ostatky.

Po Tychonovi Brahe nezůstaly v Čechách jen pozůstatky nedokončeného díla, část knihovny a některé jednotlivé přístroje, ale také dědicové a potomci. Po jeho stejnojmenném synovi (1581–1627) je dochován v Praze štambuch, který dokládá pobyt Tychona Brahe mladšího v Kodani na konci roku 1599, kdy zde zřejmě jednal i o převoz otcových přístrojů. Jinak se mu zapisovali hlavně krajané, kteří navštívili v letech 1601 až 1602 Prahu. Tychonova dcera Alžběta (1580–1613) se provdala roku 1601 za Franze Gansneba Tengnagela z Kampu (1576–1622), původem z Vestfálska. Byl již v Uraniborgu Brahovým pomocníkem a přistěhoval se s ním i do Čech. Po smrti tchána si získal důvěru císaře a byl od něho pověřen i diplomatickým poselstvím do Francie a Španělska roku 1609. Za vpádu Pasovských do Čech byl jako jeden z jeho strůjců zajat stavovským vojskem. Později sloužil ještě nástupcům Rudolfovým. Posledním potomkem rodu Brahů v mužské linii byl syn Tychona mladšího Otto Tycho (1605–1661). Ten se věnoval vojenské kariéře a s manželkou Kateřinou Lidmilou Kapříkovou z Losenic získal statek Těchlovice na Příbramsku, kde také zemřel.

Za dlouhé vlády Kristiána IV. se vyvíjely česko-dánské kontakty velmi rozmanitým způsobem. Do Dánska načas odešel přední rudolfínský sochař Adrian de Vries (asi 1545–1626), u nějž si Kristián objednal Neptunovu fontánu pro Frederiksborg (1614). V Jindřichohradeckém archivu se dochoval soubor milostných dopisů dánského krále, adresovaných jeho oficiální milence Kirsten Munkové (1598–1658). V literárním sborníčku anonymního autora, věnovaném 21. května 1631 Anně Vitanovské z Vlčkovic, najdeme i píseň *Kristián, král denemarský*, která tu jako jediná zastupuje historický žánr. Králův nejstarší syn Kristián (1603–1647) směřoval jen pár dní před svou smrtí na saském zámku Kōribitz do českých lázní; svědectví o tom podává jistý Richard Hansen Nordhaus z Ribe, který prince potkal v Drážďanech.

Tyto útržkovité zprávy jsou ovšem zcela zastíněny událostmi spojenými s dánskou účastí v kampaních třicetileté války. Zatímco vůči stavovskému povstání a zejména vůči Fridrichovi Falckému se Kristián choval krajně zdrženlivě (jak doložil Miroslav Hroch), po kongresu v Haagu v prosinci 1624 se rozhodl postavit do čela široké protihabsburské koalice. Dánské námezdní vojsko pod Mansfeldovým velením vstoupilo v červenci 1626 do Slezska, spojilo se tam s armádou Jana Arnošta Sasko-Výmarského a v srpnu obsadilo Krnovsko, Opavsko a město Opavu, kde bylo měšťany i některými stavy radostně uvítáno. V dánských službách najdeme v té době i četné nekatolické emigranty: Ladislava Velena ze Zerotína, Václava Bitovského z Bítova, Jana st. Skrbenského z Hříště, Jana ml. z Bubna a Jana Adama z Víckova. Povzbuzení přítomností dánského vojska, povstali také nekatolíci Valaši. Celá kampaň ale skončila nezdarem: hlavní dánské vojsko pod královým vedením utrpělo na konci srpna porážku u dolnosaského Lutteru a jednotky na Moravě, kterým se nepodařilo spojit se s Gáborem Bethlenem v Uhrách, zcela ztratily iniciativu. Opavskou základnu nicméně dánský kontingent udržel až do konce července 1627; velitelem města byl Joachim Mitzlaff z Pomořan, jenž později přešel do císařských služeb. V císařské armádě pod Vald-

Složitá několikaetážová kompozice kašny s Neptunem a dalšími pohanskými božstvy vytvořil Adriaen de Vries pro Frederiksborg, osazena zde byla roku 1622.

štejnem sloužil i zřejmě nejznámější válečník dánského původu, polní maršálek Henrik Holcz (1599–1633).

Dokonalou porážku Dánska dovršil pak Albrecht z Valdštejna obsazením Jutského poloostrova na podzim roku 1627. Přitom došlo k jedné zajímavé epizodě. V září oblehla Valdštejnova armáda holštýnský zámek Breitenburg nedaleko města Itzehoe, rodové sídlo rodiny Rantzau. Zámek byl poškozen a vypleněn, neměsta Itzehoe, rodové sídlo rodiny Rantzau (1526–1598), vynikajícího humanismálně cenná knihovna Heinricha Rantzaua (1526–1598), vynikajícího humanistického učence, odvezena jako válečná kořist. Valdštejn si ovšem knihovnu s více než 6300 svazky neponechal, nýbrž ji daroval císařskému zpovědníku Lamormainovi a ten zase profesnímu domu jezuitů na Malé Straně. Tato část kořisti je dnes v pražském Klementinu jako důkaz rabování kulturních statků, ke kterému docházelo na obou stranách fronty.

Česko-dánské styky jsou v 17. století velkou měrou dějinami exulantů. Počínaje vynuceným odchodem Tychona Brahe z Dánska přes náboženské exulanty na obou stranách až k protagonistovi jednoho z největších politických skandálů v dějinách Dánska, k případu rodu Ulfeldtů. Corfitz Ulfeldt (1606–1664) se oženil roku 1636 s královnou dcerou Leonorou Kristinou (1621–1698) a postupně dosáhl významného mocenského postavení jako říšský hofmistr a jeden z rozhodujících mužů zahraniční politiky. Po nástupu nového krále Frederika III. (1648) ale zažil strmý pád, který skončil odchodem do exilu a po dalších „velezrádných“ peripetích i konfiskací veškerého majetku. Teprve až další generace Ulfeldtů spojila své osudy s habsburskou monarchií a s českými zeměmi. V pořadí třetí syn Corfitze a Leonory Kristiny, Leo Ulfeldt (1651–1716), konvertoval 1669 ke katolictví, 1673 je uváděn jako komorník švédské královny Kristiny a 1674 jako kanovník olomoucký (olomouckou prebendu držel roku 1641 také jiný dánský konvertita, Christian Payngk, syn dvorního chemika Petera Payngka). Jeho další životní dráha ale pokračovala lupodivů v císařské armádě: účastnil se falcké války, roku 1704 se vylodil s Karlem (VI.) ve Španělsku, a svou vojenskou kariéru ukončil jako polní maršálek (1706) a tajný rada. Jeho syn Anton Corfitz (1699–1769) se uplatnil jako přední diplomat Karla VI. V té době získal statky Choustníkovo Hradiště s Heřmanicemi (po svém bratru Franzí Antonovi) a Golčův Jeníkov (1747). Jeho druhou manželkou byla od roku 1743 Marie Alžběta z Lobkovic (1726–1786), s níž měl dvě dcery. Anna Alžběta (1747–1791) si vzala Jiřího Kristiána z Valdštejna, Marie Vilemína (1749–1800) se vdala za Františka Josefa Thun-Hohensteina z kláštercké větve. Do těchto dvou rodin se pak rozdělily rodinné obrazy Ulfeldtů, získané ovšem z větší části až v 18. století. Vyměněním valdštejnsko-vartemberské větve roku 1876 se soustředily u Thunů na Klášterci, odkud bylo roku 1955 vydáno dvacet ulfeldtských portrétů do muzea na Frederiksborgu výměnou za odletek de Vriesova *Tritóna* pro Valdštejnskou zahradu.

Ani v 17. a 18. století nepatřila návštěva Dánska k „povinnosti“ mladého šlechtice na cestách. Případ Jana Maximiliána Thuna, který v březnu až červenci 1695 procestoval Dánsko i Švédsko (cestou na sever přes Kodaň a Helsingor, zpět přes Helsingor, Kolding a Gottorp), svědčí přinejmenším o tom, že v širším itineráři se zajíždka na Sever alespoň u některých objevit mohla. Mnohem pravděpodobnějším důvodem pobytu v Dánsku bylo však diplomatické poslání v císařských službách. Za Frederika III. byl vyslancem v Dánsku zkušený diplomat František Antonín Berka z Dubé (1647–1706). Daleko lépe jsme díky pramenům zpravení o ambasádě Jana Karla z Ditrichštejna (1728–1808), který byl císařským vyslancem v Dánsku u citlivém období sedmileté války (1756–1763). Ditrichštejn uplatnil po návratu jako provinciální mistr Velké lóže rakouské. V ditrichštejnském archivu v Brně se dochoval pozoruhodný popis dánského království z počátku jeho pobytu v Kodani, zřejmě dílo některého z legačních sekretářů. Ditrichšteinem Johannes Ewald (1743–81), který se z touhy po dobrodružství jako šestnáctiletý nechal najmout nejprve do pruského vojska a z něj pak přeběhl pod

Bývalá chlapecká škola v Christiansfeldtu dnes slouží jako muzeum dokumentující historii ochranovských bratří.

prapory Marie Terezie. Až do roku 1760 procházel bojišti sedmileté války zprvu jako bubeník a pak s poddůstojnickou hodností dospěl až do Prahy. Zbývá dodat, že Ewald se později proslavil svými dramaty a ódami jako významný autor dánské klasicismu.

Další exulantský příběh představuje historie ochranovských bratří. První komunita severomoravských náboženských uprchlíků, kteří se hlásili k tradicím Jednoty bratrské, vznikla pod ochranou hraběte Nikolause Ludwiga z Zinzendorfu v hornolužickém Herrnhutu. Ochranovští se od počátku intenzivně zabývali také misijní činností a usilovali o zakládání nových osad v dalších evropských zemích i v zámoří. Velice brzy zaměřili svůj zájem na Dánsko a jeho zámořské kolonie. Už v roce 1722 nabídl Zinzendorf dánskému králi vyslání misie do Grónska. První tři misionáři, Christian David a bratrance Stauchové, tam mohli odplout roku 1733. V dnešním Nuuku (dříve Godthåb) založili osadu Ny Herrnhut, která přetrvávala až do roku 1900. Dnes sídlí v budově ochranovské misie grónská univerzita. Hans a David Nischmannové, kteří patřili k zakladatelům Herrnhutu, se vydali už 1727 k dánskému královskému dvoru a předali tam princí Karlovi a jeho sestře Sofii Hedvice pamětní spis o nejnovější historii bratří z Moravy. Na jihu Jutského poloostrova severně od Haderslevu

vznikl Christiansfeld (1723), pojmenovaný podle panujícího krále Kristiána VII. Původně uspořádání i architektura z doby po vzniku osady se v udivující míře dochovaly dodnes.

Skandál, jenž provázela pád Johanna Friedricha Struensee a jeho popravu (1781), vyvolal celebrovský ohlas. Je skutečně udivující, jakou rychlostí a v jaké míře se tato aféra stala doslova mediální událostí. Jako komunikační médium byl k dispozici tisk, a tak můžeme příkladně sledovat, v kolika zámeckých či palácových knihovnách v Čechách najdeme francouzské či německé překlady spisu Balthasara Muentera (*Bekehrungsgechichte*), kněze jenž hovořil s odsouzeným Struensem před popravou, nebo anonymní pamflet ve stylu hovorů v říši mrtvých, vedený mezi Struensem a jeho přítelem Brandem na jedné straně a Corfizem Ulfeldtem na straně druhé. Najdou se i vydané protokoly vyšetřovací komise, například v kynžvartské knihovně Metternichů.

Dlouhé devatenácté století

Vědecké poznávání Dánska začíná slavnou cestou Josefa Dobrovského do severní Evropy a do Ruska, konanou z pověření Společnosti nauk roku 1792. Již cestou přes dánský Sjælland si Dobrovský všiml pohřebních mohyl, jež probudily jeho archeologický zájem. Protože znal podobné mohyly z Ruska a Polska, kladl si hned otázku, zda tyto dánské jsou původu slovanského nebo ještě gótského. V Kodani se Dobrovský setkal se s Rasmusem Nyerupem (1759–1829), knihovníkem Královské knihovny. Nyerup byl zajisté povoláním průvodcem, mnoho bohemikálních úlovků však Dobrovský v Kodani neshledal. Přitom kodaňská knihovna obsahuje některá rukopisná bohemika, zejména z 16. a 17. století, a též původem české tisky. Ty se sem dostaly převážně od soukromých později Václav Schulz (1887) a ve 20. století Jan Pachta, Pavel Spunar a Miroslav Hroch. Trochu jiný typ vědecké výpravy představovala cesta Bedřicha Berchtolda z Uheric, spoluzakladatele Národního muzea a předního botanika. Dánsko a Švédsko navštívil v letech 1839–40.

Přichází z Dánska ovšem po celé 19. století vysoko převažovali nad nepřítis početnými českými cestovateli na Sever. A mezi těmito Dány, af už pro ně byly Čechy zemí tranzitní či cílovou, najdeme i velmi zajímavé osobnosti. Jednou z nich byl dánský romantický básník Adam Oehlenschläger (1879–1850).

Asi nejpilnějším dánským cestovatelem 19. století byl Hans Christian Andersen. Na cestách strávil podstatnou část svého života a jen české země navštívil mezi lety 1831 a 1872 osmkrát. Důležité je, že své cestovní a literární působivým způsobem ztvárnil, jakkoli tato část jeho tvorby je trochu podceňována. Andersen se ve svých cestopisech i dopisech projevuje vždy jako všímavý svědek. Nejdéším pobytem v Čechách byl hned ten druhý roku 1834, kdy zde strávil jeden celý červencový týden. Všimá si češtiny a vůbec jeví živý zájem o kulturní variabilitu prostředí. Některé motivy zachytil vlastními kresbami. Návštěva z roku 1841 je tou, při které se Andersen vracel z cesty po Balkánském po-

loostrově, zachycené v *Básnickové bazaru*. Při popisu Prahy byl tentokrát hodně melancholický: „*To jsou doby Tychona Brahe, říká se u nás. Dán pláče v cizí zemi u hrobu Tychona Brahe a horší se na to kruté století ...*“ reflektuje svou návštěvu u krajanova hrobu. Také procházka ve Stromovce na něj zapůsobila zvláštním dojmem: připomínala mu trochu hřbitov, kde lidé chtějí být veselí, ale nemohou. Cestou domů se básník plavil po Labi na parníku Bohemia! Zajímavá byla také návštěva v březnu 1846. Andersen byl pozván do salonu u hraběte Františka Thuna v paláci v Nerudově ulici, kde četl své pohádky.

■ V roce 1846 dostala Praha významnou vědeckou návštěvu: Christiana Jürgensena Thomsena (1788–1865), zakladatele Královské komise pro starožitnost (1807) a ředitele Muzea severských starožitností, otevřeného roku 1819 nad stropem kodaňského kostela Nejsvětější Trojice, muze, který jako první navrhl ve své *Rukověti severských starožitností* (1836) dodnes platné trojdělení pravěkých kultur na dobu kamennou, bronzovou a železnou. Do Prahy přijel se svým asistentem Christianem Herbstem (1818–1911), numismatikem a archeologem. Ještě o rok dříve navštívil Prahu mladý muzejní asistent a později snad nejslavnější archeolog v Evropě Jens Jacob Asmussen Worsaae (1821–1885).

■ Vědecké kontakty mezi Prahou a Kodaní byly ovšem staršího data. Zmíněná Královská komise starožitností vyzvala už roku 1808 ke spolupráci Josefa Dobrovského. Na činnost komise navázala roku 1825 Společnost pro staroseverské písemnictví, jejíhož zakladatele Carla Christiana Rafna (1795–1864) jmenovala na oplátku svým zahraničním členem Královská česká společnost nauk (1830). S Rafnem si korespondoval kustod archeologické sbírky Národního muzea Jan Erazim Voceľ, který se postaral o český překlad Rafovy stati *O objevení Ameriky v 10. století*, uveřejněný v muzejním časopisu roku 1839. Rafn Vocele také jako první upozornil na dánské písně o královně Dagmar. Voceľ se vlivem nyní naučil dánsky a překlad písní do češtiny uveřejnil v Muzejníku roku 1846. Rafn se pak objevil osobně v Praze v červnu 1847 i se svou dcerou, jež se rovněž jmenovala Dagmar, a s Vocelem se spřátelil. Zřejmě to byl rovněž Rafn, kdo Vocele doporučil k udělení rytířského kříže Dannebrogu. Voceľ se tak stal prvním českým nositelem významného, jež po něm získali Arnošt Kraus, týnský kostelník Karel Davídek (za péči o Tychonův hrob), prezident Václav Havel, ředitel kladrubského hřebčince Norbert Zálíš a naposledy překladatel František Fröhlich.

Osobnost neobyčejně zasloužilou o vzájemné kulturní poznání Čechů a Dánů byl knihovník Královské knihovny v Kodani, básník, slavista a překladatel Edvin Marius Thorson (1816–1889). V Praze pobýval ve čtyřicátých letech 19. století. Roku 1844 publikoval v Dánsku Krátký historický náčrt slovanských literatur a jazyků, překládal J. K. Tyla (novelu *Sestry*, 1844), v *Annaler for nordisk Oldkyndighed og Historie* otiskl 1858 překlad Strejcovy/Vetterovy *Islandie*, převedení z její polské verze. V korespondenci s Nebeským uvažoval roku 1859 o eventuálním překladu *Rukopisu královédvorského*, v jehož autenticitě věřil. Velmi zajímavou reportáž z Prahy bachovské éry představují *Breve fra Prag* od Frederika Schierna (1816–1882). Dánský historik, který v Praze strávil několik týdnů roku 1857, poslal své reportáže časopisu *Fædrelandet*. Mimořádně bojkovným způsobem zachytil své veřejné životě, školství a podnikání z hlediska národnostních, rešitalu ve veřejném životě, školství a podnikání z hlediska národnostních, respektive jazykových poměrů. *Život v Praze je palimpsest*, píše se neobyčejnou pro-

První kdo se dánskou historií a také jazykem u nás vážně zabýval, byl Jan Erazim Vocel (1803–1871), básník, archeolog a také trochu historik.

soukeníka Marií Ulbrichovou. O jeho díle bychom sotva měli jakoukoli konkrétní představu, kdyby se na aukci pražského Dorothea v březnu 2002 neobjevila nabídka skupinového portrétu dětí továrníka Bartelmuse (1853), který přišel do Čech ze Švédska.

Na svou návštěvu Prahy v červenci 1856 vzpomíná ve svých pamětech také balerína a herečka Královského divadla v Kodani, Johanne Louise Heiberg (1812–1890): „...já spatřila poprvé Prahu, která ze všech cizích měst, jež jsem tenkrát viděla, zapůsobila na mne nejsilnějším dojmem,“ říká úvodem svých pražských zážitků, z nichž nejvíce na ni asi zapůsobil židovský hřbitov a synagoga.

Začátek roku 1864 přinesl něco dotud nevídaného. Desítky českých vojáků se vydávají na válečné tažení do Dánska v rámci rakousko-prusko-dánské války. A tak najdeme na území mezi Šlesvikem a Flensburkem také hroby českých padlých: Jankub Zvěřina od polní sanity, Jan Kollár od vozatajstva, Vavřínek Valenta od 34. infanterie, Řehoř Hrbatý od 30. infanterie či Josef Růžička a Josef Hlaváč od 18. myslivců. České stanovisko k dánské válce asi nejvýstižněji shrnul komentář v humoristickém Blesku z počátku února 1864: „Ano, nad Odjorou se to mele a u nás neví tisíců, že toto není „naše“ válka, k tomu navíc přistupovala i nechuť k jakékoli

nakavitosti ve svých pražských listech Schiern.

V roce 1815 koupil žamberské panství ve východních Čechách John Parish z Hamburku (1774–1858), syn velkoobchodníka, zcestovalý a vzdělaný muž, diletantský pěstitel filosofie a přírodních věd. Na začátku čtyřicátých let vybudoval v parku u žamberského zámku soukromou hvězdárnu a v říjnu roku 1847 pozval k práci na této observatoři Theodora Brorsena (původní podoba jména Brodersen, 1819–1895), mladého astronoma z Antony u Hamburku, rodáka z Norborgu na ostrově Als. V Žamberku zůstal až do roku 1870.

Do českých zemí ale nepřicházeli jen vědci, nýbrž stále znovu také umělci z Dánska. Sochař Hermann Wilhelm Bissen (1798–1868) se přijel roku 1844 léčit do lázní v Jeseníku (Gräfenbergu). Malíř portrétů a fotograf Karl Adolf Wangberg (1815 v Odense – 1865 v Praze) je trochu jiný případ. Po studiih v Kodani, Mnichově a Vídni se roku 1854 usadil v Praze, kde se oženil s dcerou libereckého

velkoněmecky motivované politice Rakouska. Snaha o pochopení dánské pozice se příliš nevyskytuje, spíše soucist s osudem dánských zajatců. Asi čtyři roky jich dorazily přes Olomouc a Prahu na konci května 1864 do Terezína. Tam byli drženi až do konce srpna.

Po roce 1870 přibýlo českých cest na Sever a jejich protagonisti byli tentokrát skuteční cestovatelé, jimž bylo poznání skandinávských zemí hlavním cílem i účelem. Josef Wünsch (1842–1907) z Rokycan se vydal v srpnu 1874 na po stopách baltských Slovanů. Svě dánské zážitky popsal velmi čtivě v sérii fejetonů pro časopis *Lumír*. Roku 1881 se na Sever vypravil právník, dramatik a pilný cestovatel Josef Stolba (1846–1930) a své putování popsal v knize *Na skandinávském severu* (1884).

Osmdesátá léta 19. století znamenala definitivní průlom v osvojení královny Dagmar obecným historickým povědomím v Čechách. Zasloužili se o to téměř rovným dílem dva spisovatelé. Prvním byl Václav Beneš Třebízský (román *Dagmar*, 1883). Ve stejné době se připravoval k napsání básnické poémy o Dagmarě Svatopluk Čech, a počínal si po této stránce důkladněji: roku 1882 navštívil Dánsko, přičemž prostředky na cestu mu opatřil František Ladislav Rieger. Poéma *Dagmar* vyšla roku 1885.

Český zájem o starší dánské dějiny, „zprostředkovaný“ královnou Dagmar, vyvažuje dánský ohlas české reformace, vycházející přirozeně většinou od autorů, blízkých luteránské církvi. Vinohradské divadlo uvedlo roku 1913 historickou hru Henrika Scharlinga *Mistr Jan Hus* (v překladu Milady Lesné-Krausové). Již Nicolai Severin Grundtvig začíná jednu ze svých duchovních písní (žalm č. 120: *Luther og Guds-Ordet*) verši „*Když byl Hus upálen na hranici*“. Na českou husitskou minulost naráží také literární historik a kritik Georg Brandes (1842–1927), jehož monografií o Kierkegaardovi z dánštiny přeložila roku 1904 Anežka Schulzová (asi 1870 – po 1904, dcera romanopisce Ferdinanda Schulze, libretistka Fibichových oper). Pro české vydání napsal Brandes zvláštní předmluvu: „*Někteří vlastenci čeští ... uznali, že toto ... vylíčení velkého psychologa a náboženského nadšence, muže, ježeho život byla zbožnost a jehož zbožnost vyústila v rozpor s panující církví jeho země – setkání se s ním s interesem a vzbudí ohlas v zemi, jež zrodila Jana Husa...*“

V překladu Anežky Schulzové vyšel u Otty roku 1894 jeden ze základních Brandesových literárněkritických spisů *Hlavní proudy literatury století devatenáctého. Romantická škola ve Francii...* Brandes se ale zajímal i o českou literaturu. V roce 1886 mu překládatel a básník Karel Kučera (1854–1915) zprostředkoval kontakt s Jaroslavem Vrchlickým (1886), jehož dílo i překlady Brandes později vysoko oceňoval. Do roku 1892 se pak datuje delší Brandesův pobyt v Praze, na jehož základě vzniklo zřejmě nejzasvěcenější vylíčení pražského života a kultury z dánského pera. Věděl poměrně dost o českých dějinách, snad poprvé se u něj objevila pospolu „dvě dánská jména“, na která si každý cizinec z Dánska v Praze vzpomene: Tycho Brahe a Dagmar. Brandes přesně popsal problém užívání jmenů „*böhmisck*“ a „*tschechisch*“, politické prnutí mezi staročechy a mladočechy, referoval o Sokole. Brandes si utvořil o českém životě velmi celistvý a neobyčejně pozitivní obraz.

Je poměrně málo známo, že o severské země a zvláště o Dánsko se zajímal právě Jaroslav Vrchlický, jinak bytostný kulturní romanista. Vrchlický překládal An-

vočísné produkty. Vzájemný obchod ve třicátých letech byl samozřejmě ovlivněn celkovými odbytovými problémy v souvislosti s hospodářskou krizí a ochrannými celními opatřeními.

Významnou úlohu na kulturním, společenském a hospodářském poli hrála Československo-dánská společnost založená v Praze roku 1924, jejímiž členy se stali odborníci, kteří měli o vzájemně vztahu skutečný zájem a neváhali se podílet na různých společenských podnicích. Československo-dánská a později i Dánsko-československá společnost koordinovaly a spojovaly odborníky různých zaměření, neboť členy těchto společností nebyli pouze odborníci, nýbrž i prostí občané, kteří se o Dánsko či Československo zajímali z turistických či kulturních a jiných důvodů. Nezpochybnitelné jsou zásluhy obou společností na propagaci dánského státu a kultury v Československu a naopak, ale i na kvalitacím růstu československých zemědělských pracovníků.

Československé ministerstvo zahraničních věcí se snažilo podpořit činnost kodaňského vyslanectví, a proto přistoupilo k vytvoření sítě honorárních konzulátů v Dánském království. Tyto konzuláty byly zřízeny v Århusu, Ålborgu, Odense a v Kodani. Dánské království mělo konzulární zastoupení v Brně, Bratislavě a Plzni a řídili je uznávaní místní obchodníci, kteří vyřizovali každodenní konzulární agendu, avšak i jejich znalosti místních poměrů přispěly k úspěšným obchodním jednáním.

V pořadí druhým dánským vyslancem v Československé republice se stal Niels Johan Wulfsberg Høst, který však již rezidoval ve Varšavě. Ministr Beneš nesáhl k recipročním opatřením.

Po odchodu Miroslava Plesinger-Božinova se vyslanckého postu ujal 11. 2. 1927 Bohdan Pavlů. Ve vzájemných kontaktech však již nepanovalo takové nadšení, jaké převládalo v prvních letech po navázání vzájemných diplomatických styků. Bohdan Pavlů působil v Kodani až do 31. dubna 1933, kdy byl odvolán do ústředí. Poté byl řízením vyslanectví pověřen jako chargé d'affaires Karel Kořal a od 1. října Jan Reisser.

Československé vyslanectví v Kodani bylo takto spravováno až do roku 1936, kdy 20. července odevzdal své pověřovací listiny Čeněk Ibl. Dánský vyslanec Niels J. W. Høst byl 8. dubna 1934 vystřídán Peterem Christianem Schou, který stejně tak jako jeho předchůdce sídlil ve Varšavě.

Dne 16. března 1939 bylo vyslanectví v Kodani předáno Němcům a diplomatické styky byly přerušeny. Dánské království navázalo diplomatické styky se Slovenským státem, dánské vyslanectví v Praze se změnilo na generální konzulát v čele s dosavadním vyslancem Egilem Lethem.

Obnovení diplomatických styků se uskutečnilo až 22. listopadu 1945, kdy Zdeněk Němeček odevzdal dánskému králi pověřovací listiny. Dánským vyslancem v Československu se stal Peter Oluf de Treschow, který zahájil svou misi předáním diplomatických listin 29. ledna 1946.

Politická situace roku 1948 v Československu zaplnila první stránky dánských novin, v úvodních a člancích probleskovaly zřetelné pochybnosti o budoucím vývoji a následnou politickou změnu tisk označil za komunistický puč. Smrt ministra zahraničních věcí Jana Masaryka nebyla ve všech tiskovinách vykládána jako sebevražda. Dánský ministr zahraničních věcí Gustav Rasmussen osobně

na čs. vyslanectví vyjádřil jménem dánské vlády soustrast. Československé události měly dopad i na dánskou vnitřní politiku, kdy ministerský předseda Hedtoft vyzval k eliminaci dánské komunistické strany. Nutno říci, že dánská komunistická strana nikdy nedosáhla významnějšího politického postavení a její vliv na dánskou politiku byl spíše symbolického rázu. Rok 1948 znamenal změnu v chápání obrazu Československa v dánské společnosti, jež nadále únorové události chápala jako odstranění demokracie a celkové usměrnění života veřejného života.

V důsledku změn v Československu po únoru 1948 se Zdeněk Němeček rozhodl dále nepůsobit ve službách ministerstva zahraničních věcí a dne 5.10.1948 na post vyslance v Kodani rezignoval. Dánské království se stalo cílem československé emigrace. V Kodani působil Komitét pro pomoc československým uprchlíkům, v jehož čele stál kodaňský biskup a další významní činitelé veřejného života.

Věští publicity se Československo dostalo v souvislosti s procesem proti Rudolfu Slánskému, který opět rozbouřil dánskou politickou veřejnost.

V následujících letech je možné charakterizovat československo-dánské vztahy jako zdrženlivé. Koncem roku 1958 byla podepsána Dohoda mezi ČSR a Dánským královstvím o vypořádání určitých nároků. Tyto nároky se týkaly především finanční oblasti. V roce 1963 probíhala jednání o povýšení diplomatického zastoupení obou zemí na úroveň velvyslanectví, což se následně také stalo. V polovině šedesátých let začala československá diplomacie intenzivněji rozvíjet vztahy se skandinávskými státy a státy Beneluxu, tato jednání se též odrazila na vztazích s Dánskem.

V roce 1965 navštívil dánský mistr zahraničí Haekkerup ČSSR a následující rok ministr David Kodaň. Dánsko navštívil i ministr zahraničního obchodu Hamouz. V roce 1967 přijel do Prahy ministr a náměstek ministra zahraničních věcí Hans Solvhøj, kde jednal o zintenzivnění spolupráce především ve vědeckotechnické a kulturní oblasti a obdobný cíl měla návštěva náměstka ministra zahraničních věcí Klíčky. V Dánsku také jednal ministr potravinářského průmyslu, ministr vnitřního obchodu. Do ČSSR byl též pozván ministerský předseda Krag, jež pozvání přijal, avšak, než byla jeho návštěva uskutečněna, došlo k pádu jeho vlády. Přípravována byla i návštěva ministra zahraničí Hájka, k níž však nedošlo.

Demokratizační změny v ČSSR roku 1968 byly v Dánsku všeobecně přijímány kladně, po srpnových událostech vydala dánská vláda oficiální prohlášení, v němž se vyjádřila k vojenské akci, v níž viděla porážku postupného sblížování Západu a Východu. Dánská společnost začala pomáhat další vlně českosloven-

V roce 1994 vystavoval v Národní galerii v Praze své obrazy Per Kirkeby.

ských uprchlíků, kteří hledali na Severu novou existenci. Politické změny v Československu se odrazily na bilaterálních vztazích, jež prošly fází ochlazení.

Počátkem roku 1969 byla podepsána dohoda o mezinárodní silniční dopravě a koncem roku 1970 dohoda o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci. V první polovině osmdesátých let došlo k ratifikaci smlouvy o zamezení dvojího zdanění u daně z příjmu a majetku a k podepsání Dlouhodobého programu ekonomické, průmyslové a technické spolupráce.

Vzájemný obchod se orientoval na vzájemnou výměnu především strojírenských produktů. Ke dalším kontaktům přispívaly zájezdy kulturních společností a pořádání různých výstav a jiných kulturních počinů.

Sametová revoluce stála za zintenzivněním vzájemných vztahů, jak na oficiální, tak na „soukromé“ úrovni, čemuž napomohla dohoda o zrušení vízové povinnosti dne 5. 6. 1990. Dále byly podepsány dohody vztahující se k investicím, životnímu prostředí, daním a letecké dopravě. Již v únoru navštívil Kodaň ministr zahraničí Jiří Dienstbier. Tato návštěva byla recipročně naplněna v březnu 1991 a již v květnu 1991 Dánsko království navštívil prezident Václav Havel.

Po zániku Československa byly navázány diplomatické vztahy obou nástupnických států s Dánským královstvím na úrovni velvyslanectví. Uskutečnily se návštěvy na nejvyšší úrovni, kdy Českou republiku navštívili premiéři Poul Nyrup Rasmussen a opakovaně Andreas Fogh Rasmussen. Z české strany se do Kodaně vydali Václav Klaus, Vladimír Špidla a Jiří Paroubek. Ke vzájemným návštěvám opakovaně došlo na úrovni ministrů zahraničních věcí. K nejvýznamnějším událostem patří oficiální návštěva královny Markéty II. s manželem princem Henrikem (10.–13. 10. 1994) a pracovní návštěva prezidenta Václava Klause (9.–10. 11. 2006).

V souvislosti se vstupem České republiky do NATO patřilo Dánsko spolu s Kanadou mezi první dvě země, které ratifikovaly protokol o přistoupení. Dánsko stabilně podporovalo snahy České republiky o začlenění do Evropské unie, a stalo se první zemí EU, která v červnu 2003 ratifikovala Smlouvu o přistoupení k EU.

Strukturu vzájemného obchodu lze z české strany charakterizovat vývozem osobních automobilů, strojírenských, gumárenských, textilních výrobků a výrobků ze dřeva a barevných kovů. Dánský dovoz do ČR představují především farmaceutické, potravinářské výrobky, výrobky přesného strojírenství a dovoz barev a laků.

V Kastrupu působí Dánsko-české sdružení (*Dansk-Tjekkisk Forening*), jež vykonává především kulturní a osvětovou činnost a v Kodani Dánsko-česká společnost (*Dansk-Tjekkisk Selskab*). Vzájemné vztahy se odehrávají na poli komunální spolupráce, bylo uzavřeno mnoho partnerských smluv mezi jednotlivými městy. V České republice působí Severská společnost, v jejíž zájmu je i Dánské království.

K rozšíření kontaktů a vzájemné propagaci obou zemí vždy patřilo pořádání různých kulturních a společenských akcí a též možnosti studentské výměny.